

„Cožpak dobří duchové nezasáhnou?“

Rudolf Steiner

Podíváte-li se na věci, které jsme nyní uvedli, řeknete si: Jedno ani druhé nelze označit ani za oprávněné, ani za neoprávněné; je třeba věci prostě pochopit na základě jejich nutnosti. - Musíme si však také uvědomit, že věci je třeba skutečně prohlédnout. Snadno někdo nadnese otázku: Co mohu v této strastiplné době učinit já sám? - Prvním, co lze učinit, je pokusit se věcem porozumět, prohlédnout je. Pak tu budou myšlenky, které jsou silami a které budou působit. Ptá-li se někdo: Cožpak nemají - jelikož se ukazují v podstatě zlé mocnosti - dobré mocnosti žádnou moc? –

Tady musíme opět uvážit, jaké překážky jsou dnes v rámci lidské svobody kladeny tomu, aby se v bouřlivém příboji materialistického života prosadila spiritualita. A o to jde. Má snad být lidstvu naprosto usnadněno, aby plně rozvinulo spirituální život? Pozdější doby se budou dívat zpět na ty naše dnešní a budou si říkat: Jak liknaví jen byli tito lidé v osvojování si spirituálního života! - Duchové nám ho sice sesílají, avšak lidé se mu vzpírají. A vedle všeho smutného a strastiplného, co v současnosti vládne, je i toto osud, který znamená zkoušku. A především jako zkoušku to je třeba chápat a uznávat. Ono už se později ukáže, nakolik je nutné, aby takzvaný viník trpěl spolu s nevinným; vše totiž dojde v průběhu karmy vyrovnání. Není možné říkat: Cožpak dobří duchové nezasáhnou? - Dobří duchové zasahují tou měrou, jakou se jim otevřeme, máme-li odvalu se jim otevřít. Musíme však nejprve začít brát vážně to, že je třeba věcem porozumět; musíme to začít brát naprosto vážně.

A k této nutnosti porozumění patří i to, že určitý počet lidí musí najít sílu, aby se skutečně co nejsobněji postavil bouřlivému příboji materialismu. Neboť s materialismem, uplatňujícím se v industriálně-komerčním impulzu, se spojí i to, co vychází z jiných retardujících impulzů, z čínsko-japonského, zejména tedy z japonského živlu, a co víc a víc upadá do materialismu.

Včera zde padla otázka, jestli společnosti, pracující ze Západu pro určitou skupinu, neberou na vědomí, že z Východu sem přicházejí Japonci. Inu, lidé, patřící k těmto společnostem, lo nepovažují za něco špatného, nýbrž za podpo ru materialismu. Neboť to, co přichází z Asie, bude právě zvláštní formou materialismu. Mělo by nám být na každý pád jasné, že se vši silou musíme vzepřít materialistickému příboji. To je v silách každého. Takové úsilí přinese své plody. Není nutné, abyste tomu, co má pracovat proti materialismu, dávali nějaký název. Nemusíte to nazývat

„středoevropské“, nemusíte to nazývat „německé“, to není nutné; uvažte ale protihru sil, jak ji lze objektivně dokázat.